

Tussenevaluatie UniversiteitsForum

februari 2019

Over de drie sessies van het UniversiteitsForum in 2018 is de opkomst flink gedaald. Op 1 november wijdde Folia er een [artikel](#) aan: *Het Universiteitsforum halverwege: 'Het moet veel minder vrijblijvend worden'*.

Reden om vóór de organisatie van de volgende bijeenkomst op 18 maart 2019 een korte vragenlijst onder de 52 niet-q.q. leden te verspreiden. De vragenlijst is door 36 van hen ingevuld en teruggezonden. De respons bedroeg 11 van de 17 studentleden en 25 van de 35 medewerkersleden. Eén obp-lid gebruikte de vragenlijst tevens om zijn zetel ter beschikking te stellen¹.

Het Forum werkt niet met presentielijsten, en het is opgevallen dat niet alle leden die verhinderd waren zich vooraf hadden afgemeld. Daarom is in de vragenlijst eerst gevraagd naar aan- en afwezigheid op de drie zittingen van 2018. Van de respondenten hadden 29 de eerste zitting bijgewoond, 14 de tweede en 12 de derde. Als reden van afwezigheid werden 28 maal onderwijsverplichtingen genoemd, 10 maal verblijf in het buitenland en 15 maal overige redenen (zoals ziekte of werk). De optie in de vragenlijst dat het aangekondigde thema niet interessant was werd geen enkele keer aangekruist.

Vervolgens werd gevraagd om suggesties voor verbetering van de opkomst en versterking van de community van het Forum. De samenloop met onderwijs zoveel mogelijk vermijden werd meermalen genoemd, waarbij voorgesteld werd te denken aan de onderwijsvrije perioden of aan zittingen in de avond dan wel aan het einde van de middag. Veel respondenten wezen erop dat onvoldoende duidelijk is wat het mandaat van het Forum is en wat het doel van de zitting is. Het tijdsbeslag van het Forum is over het jaar genomen klein maar in de betreffende weken strijdt het niettemin met andere taken, vergaderingen en activiteiten. Als het doel van de zitting helder is, kun je beter inzien dat het ertoe doet of je erbij bent, schreef een respondent. Gepleit wordt om voorafgaand aan de zitting te benoemen naar welk resultaat wordt toegewerkt, en om na afloop terug te koppelen of dat resultaat is bereikt en welke impact of opvolging het heeft gekregen. Anderen benoemden dat het werken aan een sterker gemeenschapsgevoel onder de Forumleden, die door het lot bijeengebracht zijn, opkomstbevorderend kan werken.

Diverse respondenten wezen op het belang om onderwerpen te kiezen die voor de breedte van de UvA, ook voor studenten/promovendi en ook voor het AMC/geneeskunde, belangrijk en toegankelijk zijn, omdat de discussies toch al de neiging hebben te worden gedomineerd door medewerkers en de q.q.-leden met hun kennisvoorsprong van de UvA. Omdat zulke onderwerpen vooral academisch van aard zullen zijn, uitten enkelen twijfel of het Forum de interesse van het obp kan vasthouden.

In de vragenlijst werden diversiteit en de verhouding student-docent genoemd als mogelijke thema's voor de bijeenkomsten van 18 maart en 5 juni. Deze ontvingen veel bijval. Op de vraag welke andere

---

¹ In september hadden twee andere leden (uit het obp) hun Forumlidmaatschap reeds opgezegd.

thema's men zou willen voorstellen voor het Forum werden uiteenlopende onderwerpen genoemd. Een selectie in willekeurige volgorde:

- werkdruk en de 8-8-4 semesterindeling;
- de impact van digitalisering op leren, werk, ethiek en inspraak;
- sociale veiligheid, werkklimaat en openheid;
- internationalisering en verengelsing;
- onderwijskwaliteit en opleidingsgrootte;
- kwaliteitsbegrip en –meting (publicatiedruk, onderwijs-evaluaties, balans onderwijs-onderzoek);
- flexibel studeren;
- de toekomst van het stelsel en onze verhouding tot topuniversiteiten;
- de achtergrond van de roep om democratisering;
- hoger onderwijs en achterstandsgroepen;
- de UvA en de VN ontwikkelingsdoelen (*sustainable development goals*).

Verschillende van deze onderwerpen sluiten redelijk dicht bij de actualiteit aan. Bedoeling was oorspronkelijk dat het Forum zich aan het begin van de beleidsvorming zou bewegen en niet op onderwerpen waarover al beleidsvoorstellen in bespreking zijn in het verkeer tussen bestuur en reguliere medezeggenschap. Wat niet weg hoeft te nemen dat het Forum zich ook bij meer concrete en directe beleidsvoorstellen over de fundamenteën van dat nieuwe beleid zou kunnen buigen. Dat er voor het betrekken van de academische gemeenschap bij aanhangige beleidsvoorstellen andere kanalen bestaan, zoals het UvA panel, denkme.uva.nl en de achterbanraadpleging door de medezeggenschap, hoeft daarvoor geen belemmering te zijn.

De ingevulde vragenlijsten geven een gemengd beeld ten aanzien van de werkvorm van het Forum. De eerste zitting bestond uit discussies aan deeltafels, met plenaire terugkoppeling. De tweede zitting kende een plenaire opzet met korte pitches in Lagerhuisvorm. Op de derde zitting werden weer deeltafels gebruikt maar nu met wisseling halverwege en met externe inleiders van de onderwerpen. In meerderheid geven de respondenten de voorkeur aan de deeltafelvorm, die activerend werkt en houvast en betrokkenheid bevordert, en waarbij minder reden voor spreekangst zou bestaan. Daarbij werden wel kanttekeningen geplaatst over de kwaliteit van de plenaire feedback en afsluiting, en het risico dat een enkeling een tafel domineert. Een lid stelde voor dat elke tafel achteraf een kort verslag van de discussie aan die tafel op de Canvaspage post. Sommigen vroegen om scherpere stellingen om de discussie aan de tafels te focussen, anderen wilden de discussie juist meer vrij laten aan de deelnemers van de tafel.

Ook de plenaire vorm kende echter voorstanders. Deze vorm zou studenten meer kunnen prikkelen om een stelling in te nemen en kan leiden tot een duidelijker herkenbare uitkomst van de discussie. Hij vergt van degenen die spreken wel dat zij dat op een bevlogen en relevante manier doen en zich houden aan het onderwerp. Als voordeel van externe inleiders werd genoemd dat dezen beter in staat zijn tot prikkelende formulering en een brug kunnen slaan over de persoonlijke waarnemingen en ervaringen van de leden heen. Anderzijds werd opgemerkt dat de externe inleidingen van de derde zitting wel aanleiding maar geen richting gaven aan de navolgende discussie. Voor alle vormen geldt dat het Forum

alleen dan een effectief orgaan in de beleidsvorming kan zijn als de discussie uitstijgt boven uitwisseling van meningen en gericht is op het bereiken van convergentie of consensus.

De zittingen worden voorbereid met weinig documenten. De gedachte daarachter is dat het gesprek niet over de details van uitvoering moet gaan maar over het wezen van de academie en de UvA, en dat deelnemers daarover ook zonder veel documentatie vooraf moeten kunnen meepraten vanuit overtuiging en gevoel. Deze lijn spreekt de meeste leden aan. Enkelen vragen om optioneel aanvullend materiaal (hyperlinks), om zich vooraf te kunnen oriënteren op het onderwerp of bijvoorbeeld op internationale vergelijkingen. Sommigen vroegen zich af van wie de voorbereiding uitgaat en of het Forum niet zelf zou moeten voorzien in voorzitterschap en agendering. Tot nu toe is de voorbereiding in sterke mate gedaan door de secretaris in overleg met de voorzitter van het Forum, met raadpleging van de voorzitter CvB. Daarbij is steeds getracht zoveel mogelijk het belang van het goede debat en de bruikbaarheid van de discussie tot uitgangspunt te nemen, indachtig het rapport van de Commissie Democratisering en Decentralisering. Er is echter veel te zeggen voor een agendacommissie van het Forum zelf, bijvoorbeeld met een lid uit iedere geleding (en een zekere spreiding over de faculteiten). Sommige leden bepleiten dat voor de zitting stellingen worden toegezonden en opengesteld voor stemming of amendering, dat leden daarover vooraf al met elkaar in contact kunnen treden, en dat daarna het doel van de zitting is dat die stellingen al dan niet gewijzigd door het Forum worden aanvaard als concreet resultaat van de bijeenkomst. Daarmee wordt tevens tegemoet gekomen aan de wens om uit de zittingen meer tastbare en zichtbare resultaten naar voren te laten komen. Het publiceren van die stellingen zou eveneens de rest van de academische gemeenschap kunnen uitnodigen tot meedenken.